

När månen döljs en teologisk analys

Zuhayr ibn Harb berättade för mig; Isma‘il berättade för oss, från Ayyub, från Nafi‘, från Ibn Omar – må Allah vara nöjd med dem båda – som sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: *’Månaden är endast tjugonio. Så fasta inte förrän ni ser den, och bryt inte fastan förrän ni ser den. Och om det skulle skymmas för er, så uppskatta den.’*
[Återberättad av Imam Muslim]

وَحَدَّثَنِي زُهَيْرُ بْنُ حَرْبٍ، حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ، عَنْ أَيُّوبَ، عَنْ نَافِعٍ، عَنِ ابْنِ عُمَرَ، - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا - قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ” إِنَّمَا الشَّهْرُ تِسْعٌ وَعِشْرُونَ فَلَا تَصُومُوا حَتَّى تَرَوْهُ وَلَا تُفْطِرُوا حَتَّى تَرَوْهُ فَإِنْ غُمَّ عَلَيْكُمْ فَأَقْدِرُوا لَهُ ” .

Förklaring av hadithen

Hadithen återges genom en av de mest välkända och tillförlitliga isnad-kedjorna i rättslitteraturen: Zuhayr b. Harb → Isma‘il → Ayyub → Nafi‘ → Abd Allah b. Omar. Ibn Omar berättar att Profeten ﷺ sade:

”Månaden är tjugonio dagar. Fasta inte förrän ni ser den, och bryt inte fastan förrän ni ser den. Och om det är skymt för er, *fa-qduru lahu.*”

Denna hadith är en av de mest centrala texterna i fastans rättsliga struktur. Den sammanfattar tre grundpelare:

1. månaden är ibland 29 dagar,
2. fastans början och slut är knutna till faktisk observation,
3. vid molnighet fullbordas månaden till trettio dagar.

Hadithen är kort men teologiskt och juridiskt rik, och den har varit föremål för omfattande analys hos de klassiska lärda.

Teologisk analys

Månaden är inte alltid trettio dagar

Profeten ﷺ inleder med: *"Innama al-shahru tis'un wa-'ishrun"* – "Månaden är tjugonio dagar." Detta är inte en absolut regel, utan en påminnelse om att månaden **kan** vara 29 dagar, och att man därför inte får förutsätta att den alltid är 30.

- **Ibn Hajar** förklarar att uttrycket *innama* här fungerar som en begränsande markör: det är vanligt att månaden är 29, och därför måste man förlita sig på observation, inte antaganden.
- **al-Nawawi** betonar att detta är en pedagogisk öppning: Profeten ﷺ lär umman att inte binda sig vid en fast månadslängd.

Teologiskt visar detta att islams tideräkning är **kosmisk och empirisk**, inte schematisk.

Fastans början och slut är knutna till faktisk syn

Profeten ﷺ säger: *"Fasta inte förrän ni ser den, och bryt inte fastan förrän ni ser den."*

Detta etablerar en central princip: **Ramadan börjar och slutar genom faktisk visuell observation av nymånen.**

- **al-Nawawi**: detta är den normativa metoden; beräkning ersätter inte observation.
- **Ibn Hajar**: uttrycket är i imperativform och därmed bindande.
- **al-Qurtubi**: detta är i linje med Koranens ord om att månen är satt som tecken för tideräkning.

Teologiskt visar detta att shari‘a är **tillgänglig för alla**, oavsett utbildningsnivå eller teknisk kunskap.

Vid molnighet: *fa-qduru lahu*

Detta uttryck har varit föremål för omfattande diskussion, men de klassiska lärda är eniga om att betydelsen är:

Fullborda månaden till trettio dagar när månen inte kan ses.

- **al-Nawawi:** uttrycket måste förstås i ljuset av andra hadither där Profeten ﷺ uttryckligen säger "fullborda antalet till trettio".
- **Ibn Hajar:** ordet *qadara* kan språkligt betyda "uppskatta", "mäta", "fastställa", men kontexten gör betydelsen entydig.
- **al-Qurtubi:** detta är ett uttryck för principen om *yaqin* (säkerhet) – när observation inte är möjlig, återgår man till det säkra.

Teologiskt visar detta att shari‘a bygger på **säkerhet, enkelhet och undanröjande av svårighet**.

Språklig analys av nyckeluttryck

”إِنَّمَا الشَّهْرُ تِسْعٌ وَعِشْرُونَ”

- *Innama* är en begränsande partikel som förstärker betydelsen.
- *Tis‘un wa-‘ishrun* är en exakt numerisk angivelse.

Språkligt markerar detta att månaden ofta är 29 dagar, och att man därför inte får förlita sig på antaganden.

”فَلَا تَصُومُوا حَتَّى تَرَوْهُ”

- Imperativformen *fa-la tasumu* är en direkt instruktion.
- *Tarawhu* ("ni ser den") är konkret fysisk syn, inte beräkning.

Språkligt är detta en tydlig juridisk gräns.

”وَلَا تُفْطِرُوا حَتَّى تَرَوْهُ”

Samma struktur som föregående sats – en retorisk parallellitet som

förstärker symmetrin mellan början och slut.

”فَإِنْ غُمَّ عَلَيْكُمْ”

- Roten *gh-m-m* betyder att täcka, dölja, göra oklart.
- Uttrycket syftar på molnighet eller hinder för synen.

Språkligt antyder det att problemet inte är månen, utan människans begränsade synförmåga.

”فَأَقْدِرُوا لَهُ”

- *Qadara* kan betyda ”uppskatta”, ”mäta”, ”fastställa”.
- Kontexten gör betydelsen: **fullborda trettio dagar**.

Språkligt är det en elegant formulering som rymmer flera möjliga betydelser, men profetisk praxis gör den juridiskt entydig.

Syntes

Hadithen lär oss flera centrala principer:

1. **Månaden kan vara 29 dagar**, och man får inte förutsätta 30.
2. **Fastans början och slut är knutna till faktisk observation**, inte beräkning.
3. **Vid molnighet fullbordas månaden till trettio dagar**, i enlighet med principen om säkerhet.
4. **Profetens ﷺ språk är kort men juridiskt exakt**, och hans uttryck är både praktiska och universella.
5. **Klassiska lärda** som al-Nawawi, Ibn Hajar och al-Qurtubi använder denna hadith som en huvudtext i diskussionen om månadsstart och fastans regler.

[FASTAN, Imam Muslim, RAMADAN](#)

«[BILALS ADHAN VAR EN FÖRBEREDANDE KALLELSE](#)»

[Hadithen om Ramadan och månobservation»](#)

- [Bönen gudomlig befallning](#)
- [Nationalismens Uppkomst i den Muslimska Världen](#)
- ['Awrah för män och kvinnor inom och utanför bön](#)
- [Bönen mellan befallning och uphöjelse](#)
- [Regeln om att be i Haram-kläder](#)
- [Att upphöja Allahs befallning är att be](#)
- [Förstå Koranen](#)
- [Lycka eller elände i nästa liv](#)
- [Frågor och svar angående ahl al-Kitabs Kött](#)
- [Rasism: Finns det en lösning?](#)